

Utrecht, 6 april 2020

Beste voedingsmiddelenconvenantpartijen in Nederland,

Op dit moment worden we allemaal geconfronteerd met het coronavirus (COVID-19), dat wereldwijd een uitdaging vormt. Ook voor bedrijven wereldwijd is dit een ongekennde crisis die zelfs de gezondheid van vitale bedrijven in gevaar brengt. Dit geldt zowel voor grote als kleine bedrijven, hier in Nederland als elders in de wereld. Er is geen land meer dat de gevolgen van het coronavirus niet kent.

IMVO: juist nu

Wij willen als maatschappelijk middenveld in Nederland een oproep doen om samen de strijd tegen COVID-19 aan te gaan in Nederland, maar zeker ook in de internationale handelsketens. Terwijl hier de supermarkten goede zaken doen, kunnen en moeten de convenantpartijen juist nu extra inzetten op IMVO in hun voedselketens om zo de klap van de crisis wereldwijd op te vangen. IMVO is relevanter dan ooit en het voedingsmiddelenconvenant is een sterk instrument om dit voor elkaar te krijgen.

De effecten in de ketens

Volgens recente cijfers van de International Labour Organization (ILO) dreigen wereldwijd 25 miljoen werknemers door de coronacrisis hun baan te verliezen¹. Vooral de kwetsbare (in)formele economie wordt hard getroffen. Uitzendkrachten, dagloners en migranten (veelal vrouwen) hebben geen geld en kunnen niet naar huis omdat vervoer stilligt². Werknemers worden zonder pardon op straat gezet of moeten ondanks alle mondiale veiligheidsvoorschriften tóch aan het werk. Dit zijn werknemers in landen waar de regering geen steunpakket of sociaal plan kan bieden.

Kleine producenten en het mkb in de agri-foodsector worden hard getroffen door de crisis. Toegang tot markten is belemmerd, de prijzen van landbouw-inputs gaan omhoog en werknemers kunnen door stijgende voedselprijzen niet voldoende voedsel kopen voor hun huishoudens. Steunpakketten zijn afwezig of de overheid slaagt er niet in met steunprogramma's daadwerkelijk de meest kwetsbare groepen in deze sector te bereiken.

Ook het sluiten van scholen heeft een desastreus effect op gezinnen in de agri-foodsector. Voor veel kinderen is dit de enige mogelijkheid om een fatsoenlijke maaltijd binnen te krijgen³. Zelfs zonder een grootschalige uitbraak van het virus zal het aantal werkende kinderen toenemen, met name op kleinschalige boerderijen.

In Noordoost-India krijgen theearbeiders hun salarissen en voedselrantsoenen niet meer uitbetaald en ondervinden kleinschalige theeproducenten problemen bij de afzet van hun thee. We zien dat bepaalde regimes deze gelegenheid aangrijpen om mensenrechtenbeschermers verder te muilkorven. In Niger en in Peru zijn de leiders van de vakbond vastgezet, omdat ze aangaven dat de werkomstandigheden niet aan de veiligheidseisen voldoen.

¹ https://www.business-humanrights.org/en/25-million-jobs-could-be-lost-worldwide-as-result-of-covid-19-estimates-ilo?mc_cid=2147a502e3&mc_eid=916e9fd333&mc_cid=2147a502e3&mc_eid=916e9fd333

² <https://nos.nl/video/2328725-lockdown-leidt-tot-massale-volksverhuizing-in-india.html>

³ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/21/coronavirus-300-million-children-to-miss-school-meals-amid-shutdowns>

Mondiaal verbonden

In Nederland vinden we het belangrijk om door middel van sociale dialoog naar oplossingen te zoeken. Maar de coronacrisis maakt ook duidelijk hoe we mondiaal verbonden zijn. Het wapen om het coronavirus wereldwijd te bestrijden is door het tonen van internationale solidariteit. Je ziet bij bedrijven de neiging om IMVO te parkeren totdat de crisis voorbij is. IMVO moet de norm zijn en dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee. IMVO laat *juist* in crisistijd zijn waarde zien.

Wij willen bedrijven vragen om flexibel om te gaan met de zowel arbeids- als aankoopcontracten en voorzichtig te zijn met het openbreken of beëindigen van contracten. Signaleer, als er maatregelen genomen moeten worden, welke (potentiële) consequenties dit heeft in de keten, met name voor zowel werknemers als (kleine) toeleveranciers in risicolanden. Garandeer de veiligheid van werknemers en stuur ze, indien nodig, op betaald verlof⁴. Blijf kopen van kleine boeren en mkb-bedrijven in de ketens.

Maar bovenal willen wij de convenantpartijen oproepen om in deze crisistijd de dialoog met overheden en toeleveranciers aan te gaan en samen naar oplossingen te zoeken. Vanuit solidariteit, maar ook met het oog op de vitaliteit van de productie op langere termijn. Juist een open gesprek over de gezamenlijke uitdagingen waar we als voedingsmiddelensector voor staan, kan nieuwe inzichten geven waardoor hopelijk minder ingrijpende maatregelen nodig zijn.

Wij als convenantpartners staan klaar om met jullie mee te denken over de beste aanpak om deze crisis door te komen.

Wij wensen iedereen heel veel sterkte en wijsheid in deze moeilijke tijden. We hopen dat we elkaar weer snel gezond in levende lijve kunnen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

CNV Internationaal, Marit Maij

FNV, Jos Hendriks

Global March Against Child Labour, Marco Dubbelt

ICCO, Kees de Ruiter

Woord en Daad, Rina Molenaar

⁴ <https://www.ituc-csi.org/covid-19-urgent-economic-stimulus>